

Is Inspraak Stickerafhankelijk?

◆◆ *Samenvatting Analyse Participatie Muurschilderingen Batavierenstraat* ◆◆

Inleiding

In dit onderzoek analyseert de tekortkomingen in het participatietraject rondom de omstreden muurschilderingen in de Batavierenstraat. Hoewel Woonstad beweert dat bewoners inspraak hadden, blijkt uit feiten dat de communicatie ernstig tekortschoot en bewoners niet of onvoldoende werden geïnformeerd en betrokken, wat leidde tot een gebrek aan draagvlak voor het Museum Murals-project.

Verantwoordelijkheid Woonstad

Woonstad, als eigenaar van de muren, draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het participatietraject rond de Murals, ook al werd de verspreiding van informatie en de organisatie van een informatieavond uitbesteed aan stichting Cretopia. Hoewel Cretopia, als initiatiefnemer en beheerder van het Rotterdam StreetArt Museum, een sympathiek project vertegenwoordigt, kan de stichting vanwege het risico op belangenverstrengeling onmogelijk aansprakelijk worden gehouden voor de buurtparticipatie. Het falen in de uitvoering en het ontbreken van effectief beleid voor bewonersbetrokkenheid zijn dan ook tekortkomingen die volledig aan Woonstad toe te rekenen zijn.

Gebrekkige Informatie

Een van de belangrijkste oorzaken voor het mislukken van het participatietraject is de gebrekkige informatieverspreiding. Vrijwel niemand in de omgeving van de muurschilderingen was op de hoogte van en betrokken bij een participatietraject. Oorzaak daarvan is dat de folders enkel waren verspreid in brievenbussen zonder NEE-sticker. Van de 71 brievenbussen in de omliggende straten Diergaardesingel en Batavierenstraat hadden slechts 6 brievenbussen een JA-sticker, 13 hadden geen sticker, en 52 brievenbussen een NEE-sticker. Dit betekent dat slechts 19 van de 71 adressen (ongeveer 27%) mogelijk een folder hebben ontvangen, terwijl 73% van de bewoners (52 adressen) niet werd bereikt (zie bijlage 1). Dit lage bereik wijst op een ernstige tekortkoming in de communicatie en het informeren van de bewoners, wat onaanvaardbaar is voor een proces dat afhankelijk is van brede betrokkenheid. Overigens hebben wij tot op heden nimmer een exemplaar van de folder of een distributieplan gezien.

Bewoners Uitsluiten

De eigenaren van de andere vier appartementengebouwen in de straat zijn niet geïnformeerd over het project, waardoor de tientallen bewoners van deze panden niet betrokken werden bij het participatietraject. Eveneens werd een groot aantal bewoners van de West-Kruiskade, die direct uitzicht hebben op de muurschilderingen, niet geraadpleegd en waardoor ook zij buiten het proces zijn gehouden.

Andere Belemmeringen

Factoren zoals leegstaande woningen, bewoners die tijdelijk elders verblijven, en taalbarrières bemoeilijkten eveneens de effectiviteit van het proces. Meerdere bewoners met een JA-sticker gaven aan dat zij nooit een folder hadden ontvangen.

Door al deze factoren kan verklaard worden waarom slechts één persoon zich voor de informatieavond aanmeldde. De gebrekkige communicatie, met als gevolg een zinloze informatieavond, ondermijnde de effectiviteit van het participatietraject.

Gemiste Kansen

Woonstad had beproefde communicatiemiddelen kunnen inzetten, bijvoorbeeld bewonersbrieven of bekendmakingen via buurtcomités etc., zoals andere woningcorporaties als Woonbron dat regelmatig doen (zie bijlage 2). Het ontbreken van deze communicatiemogelijkheden heeft bijgedragen aan de gebrekkige uitvoering van het participatietraject.

Corrigerende Maatregelen

Er zijn geen corrigerende maatregelen genomen om het bereik van de bewoners te verbeteren. Er is geen onderzoek gedaan naar de lage opkomst voor de informatieavond, en er zijn geen stappen ondernomen om alsnog de gemiste bewoners te betrekken. Dit gebrek aan actie bevestigt de falende uitvoering van het participatietraject.

Weerstand

Het project had mogelijk bredere steun van de bewoners kunnen krijgen als het participatietraject zorgvuldig was uitgevoerd. Waarschijnlijk waren er dan andere keuzes gemaakt en was enthousiasme gekweekt. De petitie tegen de muurschilderingen, ondertekend door meer dan 80 bewoners, en de 18 handavingsverzoeken tonen een ernstig gebrek aan draagvlak (zie bijlagen 3 en 4). Het falende participatietraject werd niet tijdig gecorrigeerd, wat leidde tot grote weerstad en juridische complicaties.

Reactie op Klachten

De behandeling van klachten door Woonstad was traag en inadequaar. De kwestie werd reeds op 4 oktober schriftelijk aan Woonstad gemeld en op 11 oktober is formeel bezwaar ingediend bij het College van B&W en de Raad van Bestuur van Woonstad (zie bijlage 5). De klacht bleef tot 28 oktober onbeantwoord. Op 29 oktober vroegen bewoners om de werkzaamheden te staken om verdere schade te voorkomen, maar dit verzoek werd genegeerd. Pas na afloop van de werkzaamheden en mediabelangstelling, nam Woonstad op 2 november contact op (zie bijlage 7). De trage en als bagatelliserend ervaren reacties versterkte het gevoel van onmacht onder de bewoners en schaadde het vertrouwen in Woonstad.

Vergunningen

Het lijkt tegenstrijdig dat Woonstad stelde dat de muurschilderingen goedgekeurd waren door de welstandscommissie, terwijl blijkt dat er geen vergunning is aangevraagd (zie bijlage 6). Dit roept vragen op over de transparantie en de werkelijke betrokkenheid van bewoners, aangezien de indruk werd gewekt dat er goedkeuring was, wat de miscommunicatie vergrootte. Zelfs als het project volgens Woonstad vergunningsvrij zou zijn, is het mogelijk dat het in strijd is met de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), wat kan leiden tot handhaving door de gemeente. Dit benadrukt het belang van transparantie en het serieus nemen van participatie, door zowel de gemeente als bewoners duidelijk te informeren en betrokken te houden bij de besluitvorming.

Beleid versus Praktijk

Uit het jaarverslag 2023 van Woonstad blijkt dat de organisatie een sterk beleid hanteert voor buurtontwikkeling en bewonersparticipatie, met initiatieven zoals BuurTafels en het Inspraakmakers-project. Toch blijkt dat culturele projecten, zoals muurschilderingen, niet expliciet binnen dit participatiemodel vallen. Het blijkt dat er geen afgewogen en gestructureerd beleid is ontwikkeld en wordt gehanteerd. Het tekortschietende participatieproces, illustreert de kloof tussen het participatiebeleid van Woonstad en de uitvoering van dit specifieke project.

Conclusie

De gebrekkige uitvoering van dit participatietraject kan niet worden afgewenteld op derden zoals Cretopia. Woonstad moet haar verantwoordelijkheid nemen voor het tekort aan communicatie en betrokkenheid. De verspreiding van informatie was onvoldoende, het bereik was te laag, en er zijn geen corrigerende maatregelen genomen. Als dit participatietraject effectief was uitgevoerd, had het mogelijk veel breder draagvlak kunnen krijgen. Helaas is het project nu een schoolvoorbeeld van hoe buurtparticipatie juist niet moet verlopen, waarbij kansen om bewoners op een betekenisvolle manier te betrekken volledig zijn gemist en bewoners zijn opgescheept met ongewenste muurschilderingen.

Aanbeveling

Wij dringen er bij Woonstad op aan om de gebrekkige uitvoering van dit participatietraject te erkennen en haar verantwoordelijkheid te nemen. Als belangrijke speler op de Rotterdamse woningmarkt moet Woonstad zich bewust zijn van haar rol in het betrekken van bewoners bij projecten die hun directe leefomgeving beïnvloeden. Alleen door het ontwikkelen van helder beleid rond het aanbrengen van muurschilderingen, voorzien van een effectief participatiemodel, kan het vertrouwen van de bewoners worden verworven.

De bewoners van de Batavierenstraat, Diergaardesingel en West-Kruiskade verdienen een eerlijke kans om hun stem te laten horen en hun buurt daadwerkelijk mee te vormgeven (zie bijlage 8). Wij hopen dat Woonstad door dit onderzoek de ernst van deze situatie inziet, de nodige stappen zet om het proces te verbeteren en de schade spoedig zal herstellen.

Bijlage 1 – Brievenbusstickeranalyse

#	straat	huisnummer	nee-nee	nee-ja	ja-ja	geen
1	Batavierenstraat oneven	1a	1			
2		1b	1			
3		1c	1			
4		1d	1			
5		1e	1			
6		1f	1			
7		1g	1			
8		1h	1			
9		1i	1			
10		1j	1			
11		3	1			
12		39 ber	1			
13		39 bel	1			
14		39 1r		1		
15		39 1l	1			
16		39 2r	1			
17		39 2l	1			
18		41	1			
19	Batavierenstraat even	2				1
20		10		1		
21		12				1
22		14		1		
23		16				1
24		18	1			
25		20	1			
26		22	1			
27		24	1			
28		26	1			
29		28				1
30		30	1			
31		32			1	
32		34	1			
33		36	1			
34		38	1			
35		40	1			
36		42			1	
37		44			1	
38		46	1			
39		48	1			
40		50	1			
41		52	1			
42		54	1			
43		56			1	
44		58			1	
45		60			1	
46		62	1			
47		64	1			
48		66	1			
49	Diergaardesingel	74a				1
50		74b				1
51		76a	1			
52		76b	1			
53		76c				1
54		76d	1			
55		77a				1
56		77b				1
57		77c				1
58		78a				1
59		78b	1			
60		78c			1	
61		79a				1
62		79b		1		
63		79c		1		
64		79d		1		
65		79e		1		
66		80a		1		
67		80b		1		
68		80c		1		
69		81a		1		
70		81b		1		
71	<- totaal aantal adressen	81c		1		
Totalen			39	13	52	7 12 19
Brievenbussen waar geen reclamefolders zijn geoorloofd			52			
Brievenbussen waar wel reclamefolders zijn geoorloofd						19

Batavierenstraat					
39bel, ber, 01l, 01r, 2l, 2r, 41		20,22,24,26		28 t/m 66	
		Totaal			
NEE - NEE	= 6	4	13	23	NEE - NEE
NEE - JA	= 1	0	0	1	NEE - JA
JA - JA	= 0	0	6	6	JA - JA
GEEN	= 0	0	1	1	GEEN
TOTAAL	= 7	4	20	31	TOTAAL

Batavierenstraat 1a t/m/1j en 3			Diergaardesngl 76d tm 79a			Diergaardesngl 79b tm 81c			Totaal
NEE-NEE	=	11		4		0		15	NEE-NEE
JA-NEE	=	0		0		10		10	JA-NEE
JA-JA	=	0		0		0		0	JA-JA
GEEN	=	0		7		0		7	GEEN
TOTAAL	=	11		11		10		32	TOTAAL

Diergaardesingel 74 a en b (boven) en Batavierenstraat 2 en 10 (onder)

NEE-NEE	=	0
NEE-JA	=	1
JA-JA	=	0
GEEN	=	3
TOTAAL	=	4

Batavierenstraat 12 tm 18

NEE-NEE	=	1
NEE-JA	=	1
JA-JA	=	0
GEEN	=	2
TOTAAL	=	4

TOTAAL-GENERAAL

39	=	NEE-NEE
13	=	NEE-JA
6	=	JA-JA
13	=	GEEN
71	=	TOTAAL

Bijlage 2 - Voorbeeld bewonersparticipatiebrief Woonbron (2022)

De heer D.

Datum

5 april
2022

kenmerk dossier

Amelandsestraat / Schoklandsestraat te Rotterdam',

Behandeld door

Stephanie

Geachte heer

Op 21 januari jl. heeft u van ons een brief ontvangen met hierin een voorstel voor het realiseren van een muurschildering op de kopse kant van het complex aan de Amelandsestraat. Dit voorstel is voortgekomen uit een initiatief van een aantal bewoners uit de wijk, de gemeente en Pow! Wow! kunstenaars collectief.

Zowel de eigenaren als huurders hebben wij gevraagd of zij akkoord gaat met het realiseren van de muurschildering.

De reacties op het voorstel waren verschillend. Een groot aantal vond een muurschildering op deze plek een goed idee, maar vond het ontwerp niet mooi. Daarnaast vond een aantal het jammer dat zij niet betrokken waren bij het selectieproces van de kunstenaar en het ontwerp.

Zodoende hebben wij deze reacties teruggekoppeld aan de initiatiefnemers. De gemeente heeft naar aanleiding van deze reacties Pow! Wow! gevraagd om te kijken naar de mogelijkheden om alsnog een muurschildering te realiseren, waarbij de bewoners meer betrokken worden en een nieuw ontwerp gerealiseerd kan worden.

Om u hierover nader te informeren, bent u uitgenodigd om de informatiebijeenkomst op donderdag 21 april 2022 van 19.00 tot 20.00 uur in het Restaurant Koco aan de Bevelansestraat 30 te Rotterdam bij te wonen. Tijdens deze bijeenkomst ontvangt u meer informatie over het proces en kunt u uw vragen stellen en mogelijk uw ideeën delen omtrent de muurschildering.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Stephanie

Postadres
Postbus 1041
3000 BA Rotterdam

Logo

Inleiding

Vanuit de wijk leeft er een wens voor kunst in de buurt. Bewoner Jesse vanuit de Vogelbuurt en bewoner Gioya vanuit de Eilandenbuurt hebben hierin het voortouw genomen. We zijn in gesprek geraakt met POW/WOW. Dit is een organisatie gespecialiseerd in streetart en die in meerdere Rotterdamse wijken actief is.

Via POW/WOW hebben we van zes kunstenaars voorbeelden ontvangen. Jesse en Gioya hebben bij buurtbewoners aangebeld met de vraag of ze street art gewenst vinden en of deze zes kunstenaars tot de verbeelding spreken.

Voor de muur van de Flakkeessestraat kop Amelandsestraat waren buurtbewoners enthousiast en kozen unaniem voor Nina Valkhof, een Rotterdamse kunstenares. Zij maakt natuurlijke kunstwerken: planten, bloemen en dieren in frisse kleuren.

Wat is het concrete voorstel?

- Bijgaand het ontwerp voor de muur.
- Er kunnen kleine gewenste wijzigingen worden aangegeven, maar het ontwerp kan niet helemaal anders. De kunstenaar maakt de kunst.

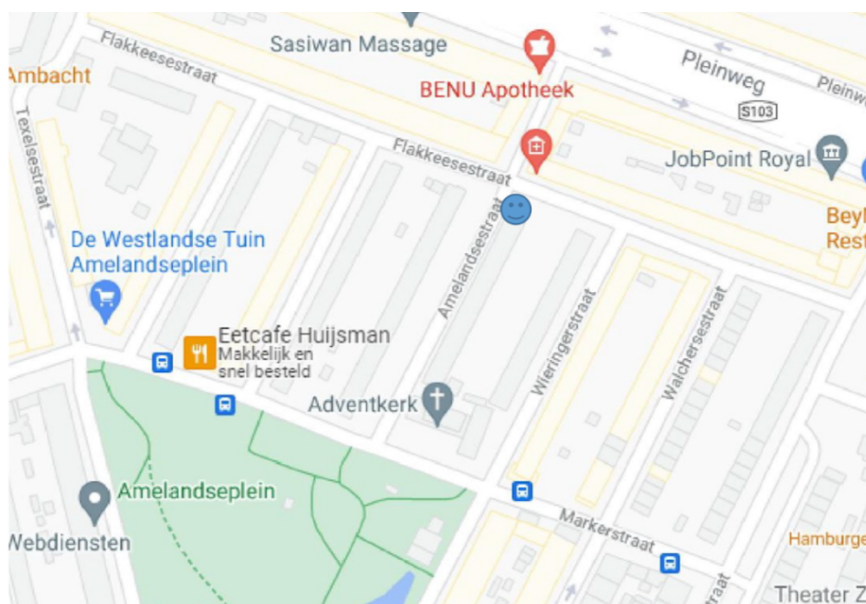
Planning

Dit voorjaar wordt de muur grondig schoongemaakt. Verf en plantresten worden verwijderd. In maart, begin april kan de muurschildering worden aangebracht.

Enige eis die POW/WOW stelt is om de kunst minstens 5 jaar in act te houden door er niet over heen te schilderen.

Het budget voor deze kunst komt van de gemeente Rotterdam. Gioya en Jesse - die dit als bewoners doen- willen dit project actief begeleiden met andere bewoners in de buurt.

Op naar een kleurrijkere wijk?!

Muurschildering bij

Protest muurschilderingen Batavierenstraat

Petitie geadresseerd aan burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam en de directie van woningcorporatie Woonstad Rotterdam

De bewoners zijn overvallen met enorme muurschilderingen die zijn aangebracht in de straat en buurt. Wij voelen ons niet betrokken bij dit project en zijn het niet eens met de gang van zaken.

Wij wensen dat de gemeente Rotterdam en Woonstad deskundig laten onderzoeken hoe dit project precies tot stand is gekomen en de gang van zaken evalueren.

Ook willen we dat de kunstwerken kwalitatief worden onderzocht en dat er wordt bekeken of ze passend zijn in onze straat. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd door onafhankelijke deskundigen, in eerste instantie welstandscommissie. We willen aansluitend met u in gesprek over het vervolg. → **Hoe nu verder.**

Wij benadrukken dat vooral de communicatie van de opdrachtgever en Woonstad en de impact van de kunstwerken in de straat ons niet bevallen. De gemeente moet ons beschermen en hiervoor beleid ontwikkelen. Wij vragen de gemeente regie te nemen en ontvangen graag de gegevens van de contactpersoon van de gemeente.

De gemeente en Woonstad moeten nú stappen nemen om de schade die is ontstaan met betrekking tot het vertrouwen in de zorg voor onze leefomgeving te herstellen.

Kortom, we willen: Regie, Communicatie, Reflectie, Evaluatie, Herstel en Beleid...!

We verwachten een spoedige reactie en dat wij als direct belanghebbenden betrokken worden bij de vervolgstappen.

**Daarom tekenen wij,
Bewoners van de Batavierenstraat, Diergaardesingel en West-Kruiskade*:**

Naam	BDW Nr.*	Handtekening
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Bijlage 4 – Bezwaarschrift en handhavingsverzoek B&W (14-11-2924)

- Inmiddels 18 ingediende bezwaarschriften/handhavingsverzoeken

GEMEENTE ROTTERDAM
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 6575
3002 AN Rotterdam
gemeentesecretaris@rotterdam.nl

Rotterdam, 14 november 2024

Geacht college,

Ik wil graag mijn bezorgdheid uiten over de muurschilderingen in de Batavierenstraat en Diergaardesingel. Zoals eerder aangegeven door omwonenden, worden de schilderingen door velen niet als aantrekkelijk of passend ervaren. In plaats van een opbeurend effect, wekken de enorme werken een deprimerend en onaangenaam 'achterbuurtgevoel' op. Dit komt door de omvang, kleurkeuze en de dominante uitstraling die de schilderingen hebben in onze rustige straat.

De schilderingen zijn te groot voor de beperkte ruimte en verstoren het uitzicht vanuit onze woningen, tuinen en balkons. Bovendien dragen ze bij aan een gevoel van onveiligheid en vervreemding. Wat wellicht geschikt is voor de drukke West-Kruiskade, is totaal niet passend in deze zijstraten, waar het wonen rustig en vredig is.

Daarnaast is de uitvoering van de schilderingen niet zorgvuldig. De gebruikte verf en technieken zijn van lage kwaliteit, wat resulteert in een slordig en verwaarloosd uiterlijk. Dit heeft negatieve gevolgen voor de uitstraling van de straat en tast de waarde van omliggende woningen aan.

Wat ik ook bijzonder storend vind, is dat van bovenaf, door mensen in posities in de kunstwereld, wordt bepaald wat buurtbewoners zouden moeten zien en aan zouden moeten wennen. Het idee lijkt te zijn: "kijk er maar naar, het hoort erbij". Deze benadering voelt respectloos ten opzichte van de bewoners, die geen invloed hebben op wat hen dagelijks wordt opgedrongen, en het lijkt alsof de meningen van de mensen die hier wonen niet belangrijk zijn.

Verder worden de schilderingen als opdringerige reclame-uitingen ervaren, aangezien ze duidelijk gepromoot worden als onderdeel van de Museum Murals-actie, gefinancierd door de VriendenLoterij. Dit maakt de werken, in combinatie met de ongepaste kleurkeuze en symboliek, nog storender voor de bewoners.

Gezien het bovenstaande verzoek ik u dringend om de schilderingen te verwijderen. Deze voldoen niet aan de welstandseisen en schenden de Algemene Plaatselijke Verordening. Ik vertrouw erop dat u deze kwestie serieus zult nemen en de nodige stappen zult ondernemen om de schilderingen in overeenstemming met de regelgeving te verwijderen.

Met vriendelijke groet,

Naam:

Adres:

Contactgegevens:

c.c. Woonstad Rotterdam

COLLEGE VAN GEMEENTERAAD
BATAVIENENSTRAAT
3014 JH ROTTERDAM
@: BatavierenstraatBeter@gmail.com

GEMEENTE ROTTERDAM
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 6575
3002 AN Rotterdam
gemeentesecretaris@rotterdam.nl

Datum: 11 oktober 2024
Betreft: Klacht over muurschildering in de Batavierenstraat
Kenmerk: b20241011

Geacht college,

Met deze brief uit ik mijn zorgen en klachten over de muurschildering die zeer recent is aangebracht op een gevel aan de Batavierenstraat, dichtbij de hoek met de Diergaardesingel, in Rotterdam. Deze is aangebracht zonder de bewoners van de straat erbij te betrekken of in te lichten.

Als betrokken inwoner van onze prachtige stad ben ik van mening dat het behoud van de architectonische integriteit en esthetische waarde van onze openbare ruimten van groot belang is. Daaraan doet de bewuste schildering afbreuk.

Ten eerste is de muurschildering intimiderend en beangstigend en geeft het een getto- en achterbuurtgevoel en tast daardoor de uitstraling van de straat aan. Ik ben van mening dat de sombere kleuren en het veel te grote ontwerp hier niet passend zijn. Het geheel geeft een beklemmend gevoel.

Daarbij voldoet de uitvoering kwalitatief niet aan goed artistiek vakmanschap. Het is erg onder de maat. De afbeelding leidt niet alleen tot een onaangename aanblik voor de bewoners en bezoekers van de stad en straat, maar kan ook negatieve gevolgen hebben voor het sociaal welbevinden. Het benadrukt armoede, chaos, rommeligheid, smakeloos- en wetteloosheid.

Om de kwaliteit van de stad te kunnen bewaken, heeft het gemeentebestuur de Welstandsnota gemaakt. Er geldt in ons gebied een bijzonder niveau van welstand. Zie hiervoor ook de regels voor reclame-uitingen. Helaas is de muurschildering in kwestie niet in lijn met de uitgangspunten en derhalve een welstandsexces.

1

Ik verzoek het college dan ook vriendelijk om de muurschildering te beoordelen c.q. te laten verwijderen en in overweging te nemen dat dergelijke ingrepen zorgvuldig moeten worden afgestemd op de bestaande architectuur en de wensen van de gemeenschap.

Ik hoop dat u deze zaak serieus neemt en dat er stappen worden ondernomen om te waarborgen dat toekomstige muurschilderingen bijdragen aan de schoonheid van onze stad in plaats van deze te ondermijnen.

Voor zover het gebeuren bedoeld is als een ludieke, tijdelijke uiting dan vraag ik het college die spoedig ongedaan te maken.

Met vriendelijke groet,
mede namens bewoners van de Batavierenstraat,

COLLEGE VAN GEMEENTERAAD

c.c. Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed
Woonstad –

Bijlage 6 – Verzoek om schriftelijk commentaar inzake vergunningen en goedkeuring welstandscommissie en antwoord Stadsontwikkeling (13 en 22 november 2024)

Bewonerscollectief Batavierenstraat Beter
p/a Batavierenstraat 41
3014 JH. Rotterdam

BatavierenstraatBeter@gmail.com

Bouw- en Woningtoezicht
t.a.v. de heer [REDACTED]
Gemeente Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Kenmerk: M-B20241113

Betreft: Verzoek om schriftelijk commentaar en bewijs inzake vergunningen en welstandscommissie goedkeuring m.b.t. muurschilderingen Batavierenstraat

Uw kenmerk: 756753-2024

Rotterdam, 13 november 2024

Geachte heer [REDACTED]

Met deze brief verzoek ik u om schriftelijk commentaar op de onderstaande stellingen met betrekking tot de muurschilderingen en de vergunningsprocedure. Het gaat hierbij specifiek om de vraag of er een vergunning is aangevraagd en verleend, en of de commissie Welstand akkoord is gegaan. Graag ontvang ik schriftelijk bewijs van de aanvraag en toestemming, dan wel een bevestiging dat dit niet het geval is.

De betwiste stellingen zijn als volgt:

1. Statement van Woonstad:

“Voor de Murals en het werk is een vergunning aangevraagd en verleend. Ook is de commissie Welstand akkoord gegaan.”

2. Statement van Fotomuseum:

“De welstandscommissie heeft de muurschilderingen al lang goedgekeurd,” schampert Oomen.”

In het kader van transparantie en rechtszekerheid, verzoek ik u om te bevestigen of er daadwerkelijk een aanvraag is ingediend en een vergunning is verleend voor de muurschilderingen door het Fotomuseum en/of Woonstad. Daarnaast zou ik graag schriftelijke bevestiging ontvangen dat de commissie Welstand heeft ingestemd met dit werk, indien dit het geval is. Mocht er geen vergunning zijn aangevraagd of verleend, dan verzoek ik u dit eveneens schriftelijk te bevestigen.

Het betreft uitdrukkelijk niet de procedure die is opgestart naar aanleiding van onze eigen klachten, zoals aangegeven in onze brief aan het College van Burgemeester en Wethouders van 11 oktober jl., waarop uw collega's van Stadsontwikkeling – Ruimte, Wonen & Milieu – hebben gereageerd. Het betreft daarentegen een eventuele vergunningaanvraag en -verlening door Stadsontwikkeling aan Woonstad en/of het Fotomuseum, alsmede de formele goedkeuring door de commissie Welstand, welke mogelijk in het verleden zouden moeten zijn afgehandeld.

Het is voor ons tevens van belang te weten of de aanvragen, verleningen en goedkeuringen betrekking hebben op de periode vóór de aanvangsdatum van de werkzaamheden in september 2024.

Ik dank u bij voorbaat voor uw medewerking en zie uw reactie gezien de urgentie graag op korte termijn tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens het collectief van bezorgde bewoners van de Batavierenstraat,
Diergaardesingel en West-Kruiskade,

Chris van Oosterzee

22 november 2024 om 14:10

RE: Klacht Gemeente Rotterdam en Woonstad
Aan: Batavierenstraat Beter

Goedemiddag heer [Chris van Oosterzee](#),

Zoals zojuist telefonisch met u besproken stuur ik u deze mail met een reactie op uw vragen.

Binnen de afdeling Bouw- en Woningtoezicht is niets bekend over een verleende vergunning voor de muurschilderingen aan de Batavierenstraat. Muurschilderingen zijn vergunningsvrij, hier is nog geen beleid over binnen de gemeente Rotterdam.

Ook is het ontwerp niet eerder beoordeeld door welstand. Na uw ingediende klacht hebben wij de muurschilderingen doorgestuurd naar welstand voor een beoordeling.

De 15 bezwaarbrieven zijn in goede orde ontvangen en toegevoegd aan ons handavingsdossier. Echter zal hier niet afzonderlijk naar elke bewoner een aparte reactie op komen. Wij zullen een besluit nemen op het verzoek tot handhaven en met u en de bewonersorganisatie delen.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[Gerrit van den Berg](#)
Coördinator
Gemeente Rotterdam
Stadsontwikkeling
Afdeling Bouw- en Woningtoezicht
Mob: 0618293631
www.rotterdam.nl

Bijlage 7 – Correspondentie Woonstad (2-11-2024)

gesprek murals Batavierenstraat

Aan: Batavierenstraatbeter@gmail.com, batavierenstraatbeter@gmail.com

Beste meneer

Inmiddels hebben ons via diverse kanalen allerlei berichten ons bereikt. Bij deze onze reactie. Laat ik vooropstellen dat wij niet van de kunst zijn. Wij zijn een woningcorporatie en dus zijn wij van betaalbare woningen en de bewoners die daarin en omheen wonen. Als die woningen beschikbaar worden gesteld voor kunst en als omwonenden daar moeite mee hebben dan voelen wij ons aangesproken en gaan we in gesprek.

Daarom wil ik nogmaals aanbieden om in gesprek te gaan over de muurschilderingen.

Schade aan stoep

De hoogwerker van de kunstenaar heeft schade veroorzaakt aan de stoep. Onder beide kanten van de hoogwerker hadden rijplaten moeten liggen. Dat was slechts aan een kant het geval. Dit zal hersteld worden zodra het huidige werk gedaan is.

Vergunning en Welstand

Voor de Murals en het werk is een vergunning aangevraagd en verleend. Ook is de commissie Welstand akkoord gegaan.

Murals en beleid

Het beleid van Woonstad kent u. Wij en vele andere bewoners vinden de muurschilderingen van toegevoegde waarde aan de buurt. Wij stellen onze 'loze' gevels daarvoor beschikbaar en hebben als voorwaarde daarbij dat de bewoners en omwonenden worden betrokken. Bij die betrokkenheid kan dan gekeken worden of men aanstoot neemt aan de kunst en of er alternatieven te bedenken zijn die ook recht doen aan de veelzijdigheid van het Oude Westen.

Betrekken bewoners

Wij hebben de flyer destijds gezien die Stichting Cretopia verspreid heeft voor de informatiebijeenkomst. Gezien de langdurige relatie die wij met hen hebben, bestaat er bij ons geen twijfel over de bezorging van de flyers.

Gesprek over hoe verder

Ik ga met stichting Cretopia, de opdrachtgever (Fotomuseum) en collega's van Woonstad graag met u in gesprek. In uw straat zit ook het kantoor van de ombudsman tot wie u zich ook gewend heeft. Is het een idee om daar met elkaar dat gesprek te voeren? In dat gesprek kunnen we het over de murals hebben. Dit is wat ons betreft een open en respectvol gesprek.

Ik hoor graag of u en eventueel andere bewoners beschikbaar zijn op een van de volgende momenten:

Met vriendelijke groet,

Accounthouder & Projectmanager diverse Buurten
Niet aanwezig op vrijdag

Afdeling

Gebiedsmanagement (Centrum-Zuid)
Rochussenstraat 21
3015 CJ Rotterdam

Postadres

Postbus 2370
3000 CJ Rotterdam

www.woonstadrotterdam.nl

Onderstaand de mail vanuit Woonstad:

Beste meneer

Dank voor de (snelle) reactie. Even punt voor punt een reactie vanuit Woonstad Rotterdam.

Street Art Museum Rotterdam

Dit museum is in wording en bestaat uit de Gemeente Rotterdam, de BIS (winkeliersvereniging kruiskade), Aktiegroep Oude Westen, Cultuurconcreet (Cultuurregisseur), Stichting Cretopia, en Woonstad Rotterdam. Het Street Art Museum is er om een verbreding van kunst te generen.

Landelijke Mural

De muurschilderingen (murals) die momenteel in de Batavierenstraat worden aangebracht zijn onderdeel van een landelijke actie. Ook het Oude Westen valt onder deze landelijke actie en daar wordt invulling aan gegeven door Het Mauritshuis, de Postcode loterij, het Fotomuseum en het Street Art museum Rotterdam. Vanuit het Mauritshuis en het Fotomuseum is de vraag gesteld om mee te doen aan het realiseren van een mural in Rotterdam. Als Woonstad Rotterdam is er gekeken of er nog muren beschikbaar zijn om aan de vraag te kunnen voldoen.

De rol van Woonstad Rotterdam

In het Oude Westen zijn vanuit deze samenwerking inmiddels 21 muurschildering (mural) tot stand gebracht. Woonstad heeft veel woningen in bezit in het Oude Westen en als mensen bij ons aankloppen om de buurt te verfraaien en onze buitenmuren daarvoor te gebruiken dan werken wij daaraan mee. Een voorwaarde daarbij is dat onze bewoners daarbij betrokken worden. In het algemeen bemoeien we ons als Woonstad Rotterdam dus zo min mogelijk met de murals. Dat is de vrijheid van de kunstenaar. Wel wordt erop gelet dat het niet te choquerend is en passend is bij de andere murals en buurt.

Betrokkenheid bewoners

In de Batavierenstraat was het mogelijk om 2 muren beschikbaar te stellen voor een mural. De straat is betrokken geweest bij de tot standkoming van de mural. Deze werkwijze is bij alle 21 murals door stichting Cretopia uitgevoerd en heeft altijd tot tevreden reacties geleid. Uw klacht is de eerste die wij binnenkrijgen. In de Batavierenstraat en gedeelte van de Diergaardesingel is er geflyerd (adressen met een NEE/NEE sticker op de bus hebben geen flyer gekregen) voor een bijeenkomst op donderdag 22 augustus om te spreken over de ontwerpen en daarbij is ook een gratis maaltijd aangeboden. Daar is uitleg gegeven over de mural en daarnaast zijn er ook voorbeelden getoond qua keuze. Er was uitleg over de foto's die gekozen zijn of gekozen konden worden. Als voor u niet duidelijk is wat de relevantie is dan kunnen we nog navraag doen bij de uitvoerende organisaties of er informatie beschikbaar kan komen in de straat over de murals.

Geachte leden van de wijkraad *(Toespraak door Rita Bergwijn)*

Vandaag willen we onze zorgen uiten over de muurschildering die zonder enige inspraak of betrokkenheid van de buurt in onze straat is geplaatst.

Ja, we vinden het een onaantrekkelijke muurschildering: somber, grijs en monotoon van kleur, slecht uitgevoerd en totaal niet passend bij de energie van onze buurt.

Maar wat ons het meeste dwarszit, is niet alleen het kunstwerk zelf, maar de manier waarop het zonder enig overleg is opgelegd aan de bewoners van deze straat.

Er was geen ruimte voor ons om onze mening te geven, geen betrokkenheid bij het proces – er is gewoon beslist en geplaatst.

Het voelt als een dreigend kunstwerk dat van bovenaf is neergelegd, zonder enige rekening te houden met wat wij, de mensen die hier wonen, daadwerkelijk willen of nodig hebben.

“Kijk, dit is kunst, dit vinden wij - de weldenkende mensen - mooi en normaal, wen er maar aan.”

Zo lijkt de boodschap, maar kunst zou juist een dialoog moeten openen, niet eenzijdig opgelegd worden.

De afbeeldingen zelf – die naschilderingen die best mooie foto's uit het Fotomuseum moeten voorstellen – hebben weinig tot niets te maken met de sfeer van onze buurt. Het sombere, grijze en intimiderende karakter van het beeld past totaal niet bij de levendige en diverse gemeenschap die hier woont.

Het lijkt meer een kille invulling van een leeg plekje dan een kunstwerk dat een brug slaat tussen de mensen die er dagelijks leven of langs lopen.

We hebben niets tegen kunst die belangrijke thema's aansnijdt, maar kunst moet aansluiten bij de leefgemeenschap en haar context.

Dit kunstwerk voegt weinig toe, en wat ons betreft roept het eerder weerstand op dan verbinding.

We pleiten ervoor dat er bij toekomstige projecten beter na wordt gedacht over de betrokkenheid van de buurt.

Kunst in de straat moet ontstaan vanuit een gezamenlijk proces, niet opgelegd worden zonder ruimte voor inspraak en betrokkenheid van degenen die er de hele dag naar moeten kijken.

Geef ons dan liever wat meer groen.

Dank u wel.